

den«, hvor man har opgjort, hvad en uddannelse koster pr. år, og man har her sammenlignet både akademiske uddannelser og mellemlange videregående uddannelser.

Svar (16/12 03)

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Jeg kan se, at der til undervisningsministeren er stillet et enslydende spørgsmål (s. 1128). Efter aftale med undervisningsministeren, besvarer jeg spørgsmålet på begge vegne.

Vi forstår, at spørgsmålet har baggrund i Rektorkollegiets netop offentliggjorte publikation om »Universitetsuddannelser for fremtiden«, der indeholder en oversigt over uddannelses-taksterne på FFL 2004 til korte, mellemlange og lange videregående uddannelser og erhvervsuddannelserne.

Denne oversigt viser betydelige takstforskelle mellem uddannelsesområderne og mellem enkelte uddannelser, som umiddelbart kan forekomme uforklarlige, og som Rektorkollegiet i sin publikation fortolker som et udtryk for, at lange videregående uddannelser nedprioriteres til fordel for bl.a. erhvervsuddannelserne.

Undervisningsministeren og jeg er ikke enige i den fortolkning. Selv om der naturligvis sker en politisk prioritering i takstfastsættelsen på de årlige finanslove, så afspejler takstforskellene også, at der ved takstfastsættelserne i forbindelse med overgangen til taxameterstyring blev taget højde for faktiske forskelle i årsværksforbrug, lønudgifter og i undervisnings- og tilrettelæggelsesformer. De enkelte uddannelses-takster hviler således på en række beregningsforudsætninger, herunder:

- Årsværksnormer, graden af fastlærerdækning og gennemsnitslønninger
- Graden af forelæsninger i forhold til klasse- og holdundervisning
- Graden af individuelle studier i forhold til klasse- og holdundervisning
- Elementer af færdighedsundervisning
- Mængden og karakteren af laboratorieundervisning
- Materialeforbrug og udstyr i øvrigt
- Eksamens- og prøveformer

Det er primært disse forskellige forudsætninger, der er afgørende for, at en række erhvervs- og arbejdsmarkedsuddannelser, der er præget af høj undervisningsintensitet i værkstedsfaglige miljøer, er dyrere end visse videregående ud-

dannelser som fx ingeniøruddannelser, hvor undervisningen i højere grad er tilrettelagt som forelæsninger og individuelle studier.

Når de erhvervsrettede uddannelser er blandt de dyreste målt på taksterne, hænger det tillige sammen med, at der er tale om forløb af kort og fleksibel varighed, hvor en ressourceudløsende årselev kan dække over et antal elever, der modtager undervisning i skoleperioder af varierende længde. Dette er i modsætning til de længerevarende videregående uddannelser, der er præget af større kontinuitet. Der er således ikke i takstoversigten taget højde for de enkelte uddannelsers samlede omkostninger, hvor det i denne sammenhæng skal bemærkes, at de lange videregående uddannelser typisk har en varighed på fem år. I den forbindelse skal det endvidere bemærkes, at det hører med i vurderingen, at de samlede udgifter for de lange videregående uddannelser i hele uddannelsesforløbet typisk vil være forbundet med taxameterudgifter finansieret af staten, i modsætning til erhvervsuddannelserne, hvor eleverne i de perioder de er i praktik, ikke medfører statslige taxameterudgifter.

Med til det samlede billede af takstfastsættelsen hører desuden, at der på de erhvervsrettede uddannelser skelnes mellem grundforløb og hovedforløb, hvor specialiseringen på hovedforløbene som regel udløser højere takster.

Vi er opmærksomme på, at forudsætningerne for takstfastsættelsen kan ændre sig i takt med den løbende udvikling af undervisnings- og tilrettelæggelsesformerne, men det betyder ikke nødvendigvis, at uddannelserne generelt skal takstfastsættes på et højere niveau, da andre udviklingstendenser som fx øget integration af IT samtidig kan have modsat rettet virkning. Det er dog vigtigt, at der løbende sker en overvågning af grundlaget for takstindplacering af uddannelserne.

Undervisningsministeren og jeg mener i øvrigt, at det ensidige fokus på uddannelses-takster i Rektorkollegiets analyse giver et for snævert billede af den samfundsøkonomiske prioritering af udgifter til de forskellige uddannelser. Hvis der meningsfuldt skal foretages en sammenligning af ressourceforbruget til de enkelte uddannelser, bør udgifterne til bygningstaxametre, fællesudgiftstaxametre og praktiktaxametre også indgå, fordi taxametersystemet netop hviler på et bloktilskudsprincip og giver institutionerne dispositionsfrihed, der gør det muligt for institutionerne at omprioritere mellem formåle-